

Prof. dr hab. Maria Romanowska
Instytut Zarządzania
Kolegium Zarządzania i Finansów
Szkoła Główna Handlowa
W Warszawie

O c e n a

dorobku oraz osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych dr Janusza Fudalińskiego w związku ze wszczęciem postępowania w sprawie nadania Mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu

1. Wstęp

Podstawą do oceny była dokumentacja w formie publikacji i dokumentów przesłanych przez Dziekana Wydziału Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie prof. dr hab. Kazimierza Zielińskiego, w tym książka „Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji non profit w Polsce” wydana w 2013 r. przez wydawnictwo Difin wskazana jako osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 16 ust. 2 *ustawy o stopniach i tytule naukowym*.

2. Krótka informacja o dr Januszu Fudalińskim

Dr Janusz Fudaliński w 1995 r. ukończył Wydział Ekonomii Akademii Ekonomicznej w Krakowie. Po studiach został zatrudniony na etacie asystenta w Samodzielnym Zakładzie Strategii Zarządzania na macierzystej Uczelni. W 2001 r. obronił rozprawę doktorską pt. „Diagnozowanie faz życia sektora przedsiębiorstw dla potrzeb zarządzania strategicznego” napisaną pod kierunkiem naukowym dr hab. Stanisława Galaty. Po obronie kontynuował pracę w Zakładzie na stanowisku adiunkta, a w 2004 r. podjął pracę w Katedrze Strategii Zarządzania i Rozwoju Organizacji na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych. W latach 2002-2009 pracował równolegle na etacie w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nowym Sączu.

3. Opinia o publikacji dr Janusza Fudalińskiego p.t. „Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji non profit w Polsce” wskazanej przez Habilitanta jako osiągnięcie wynikające z art. 16 ust 2 *ustawy o stopniach i tytule naukowym*

Książka „Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji *non profit* w Polsce” została wydana przez wydawnictwo Difin w 2013 r. Recenzentami wydawniczymi byli: prof. dr hab. Grażyna Osbert-Pociecha i prof. dr hab. Łukasz Sułkowski. Temat książki mieści się w wyodrębnionym nurcie *nauk o zarządzaniu*, w którym przedmiotem badań są organizacje nienastawione na zysk i jest uwieńczeniem dorobku dr Janusza Fudalińskiego w tym obszarze działalności naukowo-badawczej i publikacyjnej. Książka liczy 302 strony i składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów, zakończenia i bibliografii.

We „Wstępie” dr Janusz Fudaliński uzasadnił celowość podjęcia pracy na temat kondycji, determinant i problemów zarządzania organizacjami pozarządowymi, nie postawił jednak tezy i bardzo nieprecyzyjnie określił cele pracy koncentrując się na opisie jej zawartości. W rozdziale 1 zatytułowanym „Koncepcja zarządzania społecznego a sektor organizacji non profit” Habilitant zdefiniował sektor pozarządowy i postarał się powiązać problemy zarządzania tym sektorem z koncepcją ekonomii społecznej, przedsiębiorstwa społecznego i zarządzania społecznego. W rozdziale 2 pt. „Cele, funkcje i zadania sektora organizacji non profit” Habilitant krótko zaprezentował wymienione w tytule elementy wiedzy dodatkowo porównując polski model współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami non profit z rozwiązaniami w innych krajach i posiłkując się własnymi

badaniami empirycznymi. W rozdziale 3 pt. „Charakterystyka sektora organizacji non profit w Polsce” dr Janusz Fudaliński opierając się na źródłach wtórnych tzn. danych GUS i różnego rodzaju dokumentach dokonał analizy ilościowej i struktury finansowania sektora *non profit* w Polsce na tle innych krajów. Oba te rozdziały są napisane bez tezy, bez dyskursu – po prostu przekazując informacje z innych źródeł opatrzone komentarzami rozszerzającymi. Jedynym elementem wniesionym przez Habilitanta jest tu analiza porównawcza polskiego sektora *non profit* z sektorami w wybranych krajach.

W odróżnieniu od poprzednich rozdziałów rozdział 4 zatytułowany „Specyfika zarządzania organizacjami non profit” wnosi elementy własnych analiz i przemyśleń Autora w postaci adaptacji metod analizy przedsiębiorstwa dla potrzeb analizy zarządzania organizacją *non profit*, szczególnie w obszarze kultury i analizy interesariuszy. Przemyślenia na temat różnic i podobieństw zarządzania w sferze biznesu i zarządzania organizacjami *non profit* Autor zawarł w tabeli 18. Wnioskiem główny z analizy jest stwierdzenie, że różnice te dotyczą przede wszystkim celów, w organizacjach *non profit* eksponowane są cele społeczne. To, zdaniem Autora, uzasadnia analizę tych organizacji w ujęciu koncepcji zarządzania społecznego. Następnie opierając się na badaniach sektora przeprowadzonych w Polsce dr Janusz Fudaliński ocenił specyfikę zarządzania strategicznego przez organizacje *non profit* w Polsce. Zawartość rozdziałów opartych na literaturze i źródłach wtórnych tworzy w miarę pełny obraz zarządzania sektorem w Polsce i uwarunkowań jego rozwoju, ale jest to analiza bardziej o charakterze eksperckim niż naukowym.

W rozdziale 5 zatytułowanym „Sektor organizacji non profit w Polsce jako przedmiot badań empirycznych” dr Janusz Fudaliński przedstawił wyniki własnych badań empirycznych nad sektorem *non profit*. W badaniach zastosowano ankietę elektroniczną skierowaną do organizacji *non profit* – otrzymano zwrot 112 ankiet, a ich wyniki przedstawiona za pomocą prostej analizy statystycznej. Mimo, że badania przyniosły wiele ciekawych informacji na temat realiów sfery *non profit* w Polsce, to samo opracowanie i prezentacja materiału z badań jest rozczarowująca i świadczy o dużych brakach warsztatu naukowego Habilitanta. Przede wszystkim brak jest modelu badawczego, opisu zmiennych i hipotez, brak nawet pytań badawczych. Wyniki odpowiedzi zostały przedstawione w części w formie rozkładu procentowego odpowiedzi, w części w postaci tabel dwuzmiennowych. Tam, gdzie Habilitant chciał zmierzyć związek między zmiennymi (zamiar ten ogłosił tytułując tablic „Korelacja pomiędzy...”) w rzeczywistości zaprezentował tablice dwuzmiennowe i omówił ich zawartość nie licząc statystycznej zależności między zmiennymi! Kolejny błąd warsztatowy, to brak omówienia sposobu doboru próby do badań ankietowych i zastrzeżenia, że wyniki nie są reprezentatywne dla sektora polskich organizacji *non profit*.

Rozdział 6 zatytułowany „Zarządzanie społeczne a proces rozwoju sektora organizacji non profit w Polsce” jest próbą sformułowania wniosków z badań empirycznych. Jednak zamiast skupić się na stworzeniu empirycznego modelu polskiej organizacji *non profit* i uwarunkowań, który zarysował się w wynikach badań przedstawionych w poprzednich rozdziałach, dr Janusz Fudaliński zebrał w nieuporządkowany sposób wszystkie wnioski z badań dodatkowo niepotrzebnie włączając analizę sektora *non profit*, która już znajduje się punkcie 3.2. i dyrektywy usprawnienia sektora. Za zupełnie nieudaną uważam próbę powiązania specyfiki zarządzania organizacjami non profit z koncepcją zarządzania społecznego.

Ponieważ we „Wstępie” Badacz nie sformułował celów pracy ani tezy, nie można określić, czy praca spełniła oczekiwania Autora. Bo moich jako czytelnika i recenzenta nie spełniła na pewno. Wartość książki dr Janusza Fudalińskiego p.t. „Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji *non profit* w Polsce” polega głównie na zebraniu i uporządkowaniu wiedzy na temat funkcjonowania sektora *non profit* w Polsce i innych krajach oraz rozszerzeniu tej wiedzy o wyniki własnych badań ankietowych.

Wprawdzie badania te ze względu na ich niereprezentatywność nie pozwalają stworzyć modelu polskiej organizacji *non profit*, ale dają podstawę do opracowania modelu badawczego i postawienia hipotez do realizacji kolejnych badań, czego Autor nie zrobił, a co byłoby wartością wniesioną do rozwoju teorii zarządzania organizacjami *non profit*.

Waham się, czy można recenzowaną książkę nazwać monografią naukową - brak w niej dyskursu naukowego, tworzenia modeli, wzbogacenia teorii. W pracy brak myśli przewodniej, jednego celu, któremu byłyby podporządkowane kolejne rozdziały. Jest to raczej książka, która może pełnić rolę podręcznika i kompendium wiedzy o stanie sektora *non profit* w Polsce, ale trudno powiedzieć, że jej Autor postawił i rozwiązał jakiś ważny problem naukowy. Niewątpliwy walor informacyjny książki to za mało, aby uznać, że wniosła ona znaczny wkład do rozwoju *nauk o zarządzaniu*.

4. Opinia o pozostałym dorobku publikacyjnym dr Janusza Fudalińskiego

Zainteresowania naukowe dr Janusza Fudalińskiego po doktoracie koncentrowały się na następujących zagadnieniach:

- zarządzanie strategiczne,
- analiza sektorowych uwarunkowań działalności przedsiębiorstwa,
- międzynarodowe uwarunkowania funkcjonowania przedsiębiorstw,
- specyfika zarządzania organizacjami *non profit*.

Najwięcej publikacji, a większość w ostatnich latach, dotyczyło problemu zarządzania organizacjami *non profit*, na drugim miejscu pod względem liczby publikacji mieści się problematyka zarządzania strategicznego, najmniej publikacji było poświęconych międzynarodowym uwarunkowaniom funkcjonowania przedsiębiorstw.

Pod względem ilościowym dorobek publikacyjny dr Janusza Fudalińskiego przedstawia się następująco:

- 2 monografie autorskie,
- 4 monografie we współautorstwie, w tym 1 wydana zagranicą,
- 34 artykuły, w tym 6 opublikowanych zagranicą,
- 28 rozdziałów w opracowaniach zbiorowych, w tym 4 wydane zagranicą,
- 2 redakcje prac zbiorowych,
- 2 współredakcje, w tym 1 zagraniczna.

Dorobek publikacyjny po doktoracie, to łącznie 72 pozycje, z tego 24 w języku angielskim, a 11 wydanych zagranicą. Daje to dobry wynik przeciętnie 6 publikacji rocznie. Jeśli chodzi o miejsce publikacji i związany z tym zasięg ich oddziaływania, to sytuacja nie jest tak dobra. Z 6 monografii dwie, w tym habilitacyjna zostały wydane w wydawnictwach o zasięgu ogólnopolskim, pozostałe, w tym zagraniczna, w wydawnictwach o charakterze lokalnym. Z 34 artykułów tylko dwa zostały opublikowane w czasopiśmie z zakresu zarządzania o zasięgu ogólnopolski („Przegląd Organizacji”), pozostałe zostały opublikowane w zeszytach naukowych uczelni lub innych lokalnych wydawnictwach. Rozdziały zostały zamieszczone w pracach zbiorowych wydanych przez uczelnie lub lokalne organizacje lub zamieszczone w materiałach konferencyjnych. Poziom umiędzynarodowienia publikacji jest wystarczający ze względu na dużą liczbę pozycji w języku angielskim i wydanych zagranicą, chociaż ich oddziaływanie jest ograniczone ze względu na miejsce opublikowania.

Dr Janusz Fudaliński przedstawił do oceny zaledwie 38 z 72 pozycji w wykazie dorobku, co utrudnia ocenę dorobku publikacyjnego i stwierdzenie, czy książki zostały słusznie zaliczone do monografii i czy nie wystąpiła multiplikacja dorobku. Habilitant oprócz tzw. monografii habilitacyjnej przedstawił do oceny 37 publikacji pogrupowanych w cztery jednotematyczne cykle zgodnie z opisanymi wyżej tematami badawczymi.

Cykl pt. *Zarządzanie organizacjami non profit i publicznymi* reprezentuje główny nurt zainteresowań Habilitanta w ostatnich latach i liczy 17 pozycji. Część z tych publikacji to bardzo ogólne opisy specyfiki sektora *non profit*, zarządzania w tym sektorze oraz próby

oceny jego wymiaru ilościowego w Polsce i w Europie – na poziomie podręcznikowym. W tej grupie publikacji znalazłam cztery, które zostały napisane w oparciu o własne badania i przemyślenia Habilitanta i wnoszą pewien wkład do rozwoju nauki w obszarze zarządzania w sektorze *non profit*:

- Rozdział w książce *Technologie wiedzy w zarządzaniu publicznym* pod red. J. Gołuchowskiego i A. Frączkiewicz-Wronki zatytułowany „Problematyka zatrudnienia w sektorze organizacji non profit Polsce – studium analityczne”. W publikacji tej dr Janusz Fudaliński w oparciu m.in. o dane statystyczne pokazał poziom i strukturę zatrudnienia w organizacjach *non profit* w Polsce zaopatrując te prezentacje ciekawymi wnioskami;
- Rozdział w książce *Global and regional challenges of the 21 century economy* pod redakcją R. Borowieckiego i A. Jakiego zatytułowany „Analysis of the possibility to apply proces approach in management of public organizations on the example of the proces of acqiusition of funds for research – development activities in a chosen university” napisany we współautorstwie z Piotrem Bułą. Autorzy wykorzystali tu podejście procesowe do pokazania możliwości usprawniania działania uniwersytetu w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych dając to jako dowód na konieczność profesjonalizacji zarządzania organizacjami non profit przez przenoszenie metod zarządzania stosowanych w przedsiębiorstwach.
- Rozdział w książce *Contemporary Dilemmas of Management* pod red. M. Dołhasz zatytułowany „Problems of improvement in the process for non-commercial organizations with the use of CAF system”. Habilitant przedstawił tu wyniki własnych badań nad pomiarem doskonałości zarządzania z użyciem metody CAF w dwóch polskich fundacjach i udowodnił sens i łatwość jej użycia w organizacjach *non profit*.
- Rozdział w książce *Dilemmas of the contemporary economy facing global changes* pod red. J. Kaczmarka i T. Rojka zatytułowany „Development models of the non-profit organizations sector in selected countries (comparative analysis). Dr Janusz Fudaliński zaprezentował analizę porównawczą modeli funkcjonowania sektora non profit w wybranych krajach, w tym w Polsce i sformułował ciekawe wnioski wskazując różne możliwości rozwoju tego sektora w Polsce.

W cyklu zatytułowanym *Globalne i międzynarodowe uwarunkowania funkcjonowania przedsiębiorstw w przekroju branżowym* dr Janusz Fudaliński zaprezentował siedem publikacji. Z tej liczby trzy publikacje dotyczą ekonomii i polityki gospodarczej. Za wartościowe i oryginalne prace zakresu *nauk o zarządzaniu* uważam dwa artykuły: *The Chaos theory in managing an international company: example of PKN Orlen* zawierający ciekawe rozważania teoretyczne na temat teorii chaosu ilustrowane przypadkiem Orlenu oraz opublikowany zagranicą artykuł zbiorowy *On the ethical conduct of business organizations: a comparison between South African and polish business management students* oparty na badaniach porównawczych.

Cykl pt. *Strategiczne aspekty działalności organizacji* to 12 publikacji. Cykl ten zawiera artykuły poświęcone psychologicznym problemom zarządzania, metodzie analizy sektorów, innowacjom organizacyjnym, rozwojowi zarządzania strategicznego, strukturalnym i kulturowym problemom zarządzania, wirtualizacji, procesem transformacji i planowania strategii MSP. Publikacje z tej grupy nie wnoszą wkładu do rozwoju *nauk o zarządzaniu*, mają charakter przekazu treści, bez tezy, bez dyskusji naukowej, bez prezentacji wyników własnych badań empirycznych – jedynie proste prezentacje statystyk lub opisy przypadków, najczęściej tylko przeglądy literatury. Jeden tylko artykuł, z zakresu ekonomii zresztą, napisany z Piotrem Bułą pt. *Strategic conditions for operations of Polish Companies on Eastern Markets in the context of international cooperation being implemented in the Times*

of intensifying global crisis phenomena opublikowany zagranicą można uznać za artykuł na dobrym poziomie naukowym oparty na ciekawych badaniach.

Cykl pt. *Analizy konkurencyjne uwarunkowań działalności przedsiębiorstw* reprezentują tylko dwie pozycje: analiza sektora prywatnych usług medycznych w Polsce i strategich w różnych fazach życia sektora- żaden z nich nie przyczynił się do rozwoju teorii zarządzania.

Podsumowując analizę i ocenę publikacji dr Janusza Fudalińskiego stwierdzam, że w większości reprezentują przeciętny poziom naukowy, kilka jest na dobrym poziomie naukowym. Mimo deklarowanej przez Habilitanta dużej aktywności badawczej, publikacje tego faktu nie potwierdzają – większość publikacji mają charakter streszczeń literatury, mają charakter informacyjno-referujący, a nie dysertacyjny. Bardzo rzadko w publikacjach prezentowane są własne poglądy Autora, dyskurs naukowy i wyniki własnych badań empirycznych. Stosunkowo największą wartość mają publikacje z cyklu pt. *Zarządzanie organizacjami non profit i publicznymi*, ale nie są to osiągnięcia, które można uznać za znaczny wkład do **nauk o zarządzaniu**.

5. Ocena działalności naukowo-badawczej, eksperckiej i dydaktycznej dr Janusza Fudalińskiego

Przy ocenie osiągnięć w działalności naukowo-badawczej brane są pod uwagę przede wszystkim aktywność w prowadzeniu badań naukowych oraz udział w życiu naukowym krajowego i światowego środowiska naukowego. Jeśli chodzi o badania empiryczne dr Janusz Fudaliński w *Autoreferacie* mówi o kilkunastu zrealizowanych projektach badań finansowanych przez uczelnię, nie wymienia jednak ich tytułów. Pisze natomiast o rozległej współpracy zagranicznej w obszarze badań naukowych, o stażach i kontaktach z wieloma zagranicznymi uczelniami. Konkretnie informacje dotyczą udziału Habilitanta w charakterze badacza i koordynatora w dwóch projektach badawczych o charakterze międzynarodowym:

- 1). Projektu pt. „Perception of the ethical conduct of business organizations” we współpracy z Uniwersytetem w Johanseburgu;
- 2). Projektu pt. „Analiza potencjału turystycznego pogranicza polsko-słowackiego” zrealizowana z funduszu Phare.

W świetle powyższych informacji trudno ocenić jako dużą aktywność badawczą dr Janusza Fudalińskiego. Tematy tych badań były na uboczu głównych nurtów publikacyjnych dr Janusza Fudalińskiego, w publikacjach nie widać wpływu istotnych projektów badawczych, można przypuszczać, że swoje publikacje Habilitant opierał głównie na badań typu *desk research*. Natomiast pozytywnie można ocenić aktywność Habilitanta w środowisku nauki. Dr Janusz Fudaliński uczestniczył w 45 konferencjach krajowych i zagranicznych, wygłosił na nich 15 referatów, uczestniczył też w dyskusjach panelowych. Sam był współorganizatorem kilku konferencji. Od wielu lat podtrzymuje kontakty naukowe z uniwersytetami w Szwecji, USA, Szwajcarii, Francji, Czechach i RPA. Dr Janusz Fudaliński jest członkiem kilku krajowych i międzynarodowych towarzystw naukowych, recenzentem artykułów w czasopiśmie zagranicznym, w jednym przewodzie doktorskim pełnił funkcję promotora pomocniczego.

Ważnym elementem osiągnięć dr Janusza Fudalińskiego jest Jego aktywny udział w upowszechnianiu wiedzy i wspieraniu praktyki. Można tu wymienić następujące osiągnięcia:

- Ekspertyzy na zamówienie władz samorządowych i przedsiębiorstw i udział w zespołach eksperckich wspierających projekty innowacyjne;
- Kierowanie 5 projektami na rzecz współpracy z przedsiębiorcami;
- Uczestnictwo w trzech programach europejskich promujących integrację nauki z światem biznesu.

Duże są osiągnięcia dr Janusza Fudalińskiego w dziedzinie dydaktyki. Przez wiele lat prowadził zajęcia na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, jego filiach oraz w szkołach

niepublicznych z przedmiotów z zakresu zarządzania, wypromował prawie 200 prac magisterskich i licencjackich. W rankingach ocen studenckich sytuuje się w czołówce wykładowców. Brał udział opracowywaniu programów wielu przedmiotów studiów I i II stopnia oraz studiów podyplomowych. Jako *visiting professor* prowadził wykłady na Uniwersytecie w Johannesburgu. Jest też autorem programów i podręczników akademickich.

Dr Janusz Fudaliński jest związany ze studenckim ruchem naukowym prowadząc opiekę nad kilkoma kołami i wspierając koła naukowe i parlament studentów w organizacji sympozjów i Festiwalu Nauki. Współpracuje również z organizacją absolwentów. Ważnym obszarem Jego działalności na rzecz szkolnictwa wyższego, uczelni i studentów jest zaangażowanie w regionalne programy edukacyjne realizowane w ramach Małopolskiego Programu Operacyjnego i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

6. Konkluzja

Ocena wszystkich obszarów aktywności i osiągnięć dr Janusza Fudalińskiego pozwala mi na określenie mocnych i słabych stron jego dorobku:

Mocne strony:

- liczne publikacje naukowe,
- duża liczba publikacji w języku angielskim i opublikowana zagranicą,
- dobre międzynarodowe kontakty i współpraca w projektach,
- aktywność w środowisku naukowym – konferencje, referaty, działalność na rzecz nauki,
- aktywność w upowszechnianiu wiedzy i działalność ekspercka,
- duże osiągnięcia w zakresie dydaktyki.

Słabe strony:

- mała wartość naukowa książki „Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji non profit w Polsce”, którą dr Janusza Fudalińskiego wskazał jako osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 16 ust. 2 *ustawy o stopniach i tytule naukowym*,
- brak realizacji dużych projektów badawczych związanych z kluczowymi problemami zarządzania, którym Habilitant poświęcił swoje publikacje,
- przeciętny poziom naukowy większości przedstawionych do oceny publikacji i lokalny zasięg ich oddziaływania ze względu na miejsce ich opublikowania.

Długa lista mocnych stron nie jest w stanie przeważać nad najistotniejszą słabością Kandydata, jaką jest niska naukowa wartość jego dorobku publikacyjnego. **Zarówno książka „Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji non profit w Polsce”, jak i cykle artykułów dr Janusza Fudalińskiego przedstawione do oceny nie stanowią znacznego wkładu do nauk o zarządzaniu.** W związku z powyższą oceną stwierdzam, że dorobek dr Janusza Fudalińskiego nie spełnia wymogów *Ustawy o tytule i stopniach naukowych oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki* z dnia 14 marca 2003 roku z późniejszymi zmianami i dr Janusz Fudaliński nie zasługuje na nadanie Mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie *nauki o zarządzaniu*.

Warszawa 8 września 2013

Maria Romanowska